

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینجی سنه: اوچینجی جلد

نومرو: ۳۰

۵ تموز ۳۳۸

ادبیات مضاحبه‌لی

مته‌رلینق

بزده مع الاسف ماشا عرری اوله‌رق اسجی‌ک آز
کچارندن بری ده دوریس مته‌رلینق در. مته‌رلینق شو
کنیش عالی برکل وانسانی ده بوکلک دیگر عصرلر
مربوط اولان بر جزوی حالندم کورن و هیجی
« قدر » ک بد سوخته تودیع ایدن برصنعتکاردر.
بیادورز که انسانی احتیاجات آتیج شکسیرله
تیارویه قاریشیدی. فایستده کوردک که احتیاجاتندن
اوستون اولان ایدی قوتلر چاپیشور و « قدر »
هینلی کواکسی منجه صالیور .

ایسه‌ن « قدر » ی داهای زیاده تعمیق ایتدی ،
بزده کوستردی که حیات باشی باشی بر درام در .
نه احتیاجات آراسنده کواکسی منجه ، نه ده فوق البشر
مداخلات حاجت یوقدر .

کذلک روح ده تحقیق ایچکه چابالیرق تک باشنه
بر تراژدی اوینانده و « قدر » دوغرو کیتکده در.
شه کسیردن ایسه‌ن دوغرو تیارز ایدن
بو بشری احتیاجات ، ایدی قوتلر و تحقیق ساجی
روح ، ایسه‌ن ک عاشقانه « شدود و معین ،
مفر » در ، مشهوردر .

مته‌رلینق ایسه روحی ایکی به آبیور : « شعوری
آنا » دن آلدی مهم قسمی غیر مشهور اولان مشترک
و عمومی واراثه . الحاق ایدیور ، و مجهولیت ایچنده
براقیور .

مته‌رلینق ک نقطه نظری تثبیت ایدلم :
شعور منجه مکشف اولان بر « آنا » وارکه
حسیات ، احتیاجات ، ارادی افعال ، ذهنی افعال ..

کچوک قیزی قارشیلادی قایدن

قیز کورونجه باباسنی کدرلی

دیدي : « بابا بر دردک وار بس بللی

سویله بکا چاره‌سنی آرام

ینده سنک بر ایشکه یارام »

وزیر دیدي : « بکا قیزلر باباسی ،

دیبه آلاي ایتدی مالک آغاسی

صاغ وزیرک اوغوللاری آرسلاغش ،

بزم قیزلر برر قورقانی جیلاغش ؟

اونلر سلاحلارب کیتدی قیچاغه ،

سزدن کلز کیتک اوله اوزاغه ..

کیتیره‌جک اونلر بری سازنی ،

بامالری آرتیره‌جق نازنی :

کیم یارارسه اوساز ایله منجه

اوطوره‌جق بادشاهک تختنه ..

اولسه‌دیکلر سزده برر قهرمان ،

نم ایشم اولورمیدی هیچ یامان ؟ »

قیز دیدي که : « بکا ارکک کیشی

باپذیر سکا پتیره‌م بو ایشی ..

دیورز . بونلر حیاتک داهای و کیزلی ساقه‌لرله
حموله‌کلن مهم حادثه‌لری ابقاع و ایضا ساجه کافی
دکل ، داهای باشقه بر عابد لازم ..

بو عابد طاهری حیاتک آلتنده مستتر و آس
بر حیات درکه بزی متوجه اولدیق نقطه برینه باشقه
برقده‌له ، « قدر » - سوق ایدر - بو کیزلی حیات ،
بو مجهول عامل یوتون قدرتیله مته‌رلینق ک منجه‌سینده
کوزده چاربار .

آلرلندن بری ، مثلاً بک معروف اولان
« به‌الله آس ایله مایزاند » یی آله‌لم :

دوریس مته‌رلینق

موضوع « جزم » ده دانتک نفل ایتدی بر

ماجرا .. رمینی بکارندن جیانیجه‌تو مالانسته ایله

فرانسیسقا دایولنتا هولولورلر . جیانیجه‌تو قهرمان ،

فقط بچسز و جیرکین ، باتولواسنده ک فارد مشی و علی

و کوزمل . باتولو ایله ییکه‌سی سه‌ویشرلر . زوج

بونلری یاقالار ، بر قلنج ضربه‌سیله تولدیرر .

یجه باي چچک بزم اورنکدن

کلش قیزک فرق نهدر ارککدن ؟ ..

اوچ کون سوکرا فیز دیکشیدی قیانی

برکنج اولدی ترله‌میش بیینی ،

سلاحلارب بیدی بیاض قیصراغه ،

یوله دوشدی سزدیرم‌دن قوناغه ..

لاکین شهرک قییسنده باباسی ،

بکابوردی تیه‌سنده عیاسی .

هایدود کی جیغدی قیزه هایقیردی ،

قیز ارککجه قیانیجی صیبردی :

دیدي : « هایدی ییکه‌ک چقی میدانه ،

ارکک نهدر کوستردم بر سکا ! »

وزیر باقدی قیزک صاغلام پوره‌کی ،

ای قلیج قواللایور بیلکی ..

دیدي : « الله قوت ورسین فولکه ،

هایدی قیزم سن دوام ایت یولکه ! »

« کچوک مجموعه » دن - مایه‌دی وار -

ضیا کورک آلب

عفتلرینک انکشافی ده شویله : برلکده بر عشق
حکایه‌سی اوفو بورلرکن نظرلر بر بری آزار ، چهره‌لری
باشقه بررک ایله پارلار بر بوسه عشق دوغورر .
دانتک حادثه‌لری دوغوردن دوغوریه کوربور .
حالیوکه مته‌رلینق داهای دین قانونلر آراسندن کوربور
و حادثاتک اسرارینی بشرک ادراکته براقیور .

اشنه عشقک تولدی مسئله‌سی . ظاهراً هیچ بر
شیدن شبهه‌لرین ایکی کیشیه ، برلکده بر حکایه
اوفورلرکن - عاشق ایله معشوقک بولوشلاری منجه‌سینه
کلنجه - غیر اختیاری یکدیگرینه قایل ایدیورلر .
حقیقته‌ایسه باتولو ایله فرانسیسقا اساساً ویشیورلردی .
و بونک ایچین درکه اوله‌جق شیلر حفته قبل الوقوع
بر حسن دوایان بالکز کندیلردی . نهایت برشهر ،
بر حکایه « آنا » تک غیر مشهور درینلکارنده اوبیان
سودایان ایقراط ایدیور . و مقدر اولان بر شی بری
بولش اولبور . بو قتی آتری سرابا قایلیور . مثلاً
زوج غولو ایله - طیبی دانتک فاجعه‌سینده کی
اسلام ده کیششدر - زوج مایزاندک بولوشه‌لری ،
برلش‌ه‌لری صرف « قدر » ی تمثیل ایدر . بونی
زوجک بر مکیندن اوکره‌نیورز . قاریسندن بحث
ایدرکن دیورکه :

« اونی ایچنده غائب اولدیم اورمانده ، بر چشمه
کنزنده کوردم ، آغلابوردی . نه باشی ، نه نردن
کلدیکنی ، نه کیم اولدینی بیلیمورم . صورامایورم ده .
بو بوک بر تخاشیسی اولمالی : « نک وار ؟ » دیه
صوریلنجه بر چوجوق کی آغلبور . و توله درین
درین خنجیرورکه انسان قورقورور . اونی چشمه
سارده کوردیکم زمان صاچلرندن بر آلتون تاج
قایمش و صولک دینه دوشمشدی . البسه‌سی دیکنلرله
بیرتیمش سه‌ده عادتاً بر پرنسس کی کیشمشدی .
شیمیدی آتی آی وارکه اونکله هولندم . تصادف
ایتدیکنز کون حفته نه بیلورم سه شیمیدی ده او
قادار بیلورم .. »

یوتون برلش‌ه‌لر بویله دکلیدر ؟ ایکی انسان
برلشد کدنصرکاده الی‌الابد یابانچی قالمالزلی ؟ یوتون
قادیانی حیات اورماننده یوانی غائب ایدن - دیکنلرله
برلش اوله‌له برابر - ایلاک و قاریشک آیزلری کوسترنه ،
بر چوجوق کی واراق حشقی دویش اولان و آلتون
آیاقلرینک اوچنده ایلاک کونلرینک تاجنی طاشیان
بر پرنسس مایزاند دکلیدر ؟ بالکز قادیانی دکل ،
یوتون بشریت ده آواره مایزانددر .

ا کلامدن ، بیامه‌دن ، وایسته‌مدیکی بر هدفه
کیدن غولوده حیات دکلیدر ؟
دیک بشریت ده بری کوره‌سیله‌کلر منی
یعنی ارادی افسالی ، تشبثی ، عشقی ، تمایلی ،
آللاری احوا ایدن طاهری بر موجودیت ، دیکری
روحک کیزلی حیاتندن عبارت اولان سوق و اداره
ایدیجی بر موجودیت وار . بواکنجی موجودیت درکه
بشری کیتکده اولدینی استقامتدن انحراف ایتدیرر ،
ینه بو موجودیت درکه سببی بیلدیکنم افعال یاراتیر .

شعر

هوای کچ ، ساقین شمره دوقونا ،
ایچ ذوق کاسه سندن بر بودوم شراب .
کندیگه ابدک زهری صوما ،
قلبک ویران اولور ، حیاتک خراب .

اسکیدن ، ائکک ماوی کولردن
ملو براغه ایندیکی اودورلرده ،
بر کچ ، صاحبین ایشیز کزه رکن ،
بر قدح بولمیدی کیزی بر برده .

بو تجربه سز کچ ، بوجاهل آدم ،
قدسی کونشه دغری قالدیری :
قیزیل بر علوله بارلاوردی جام .
قورقادن آغزینی هان دالبردی .

فقط زوالی بو شروپن ایکی
بودوم ایچمیدن ، سس سز ، فغانسز ،
هنوز دوداقلری ایصالعمدی کی
بیقبیلدی ملو براغک اوستنه جانسز .

اهلی ممتاز

لکن شوکا دقت ایتمک عالمده کی بو حشیتلی
سکوت ، او منجهد حرکتلر ، تولومک حسن
قبل الوقوعلرندن دهها مدھش وقورقونج درلر وینه
تولومک احساس هلامتاریدر .

مه تهرلیقک بولاقم اثرلری « تهنازیل لک ایل »
ایله ختام بولور . تعقیب ایدن اثرلرنده « پهلله آس
و، لیزاند » ایله « آغلاوهن وسه لیزمت » ده درین
قوتلره اجابت ایدن شخص آرتق برکیشی دکل ،
ایکیله شیور . بونی تعاب کان اثرلرده مؤلف طبیی
بر نتیجه اوله رق ، ایکی شخصک هلاقلرینک نوع و شکلی
تدقیق ایدیور و حکم ایدیور که عشقک وجود و حصولی ،
روحلرک مشارکتیه قائمدر . مثلاً « موننا وائنا »
پیه سنده آکلایورز که عشقک طواهرینه دکل ، درین
اونلر آلتنه روحلرک طرز مشارکتیه دقت ایتمک .
اگر روحلرده توافق واشترک اولمازسه عشقداشلی
یکدیگرینک معصومیتلرینه - ظاهری دلیللر ایله افتناع
ایتمک ممکن اولماز ، آرتق عشق ، هیچ اولمازسه ،
برطرف ایچین سونمیشدر .

مه تهرلیقک صوک اثرله ، ایلاک وادی بهدو عیشدر .
اساساً بو وادی ، وینده تولومک تورپرتن ،
ثورکوتن ، قورقوتان ، دامارلرده قانی طوکدیران
افتشاکار سکوتلر و قلی شهمن ، نفس دارلاشدیران
عقتر فیصلیلر حالده تولومک آسمه سی درکه مه تهرلیقک
دهاسنی طاقتمیشدر .

چوق آرزو اولنور که بهیمی حرسلرک مدنی
باخود اورویاتی طرزده انکشافلرنی تشهر ایدن اثرلر
برینه مه تهرلیقک اثرلری وائتالی اولونک آلتسین و صحنه
اؤکنده جنسیت موافقاً خاطره کله سین .

هلی غالب

کورولیور که مه تهرلیقک تیاتروس سنده اساس
قوانین طبیعه ایله قاریشهرق بشریتی سوق ایدن
غیر سرق قوتلرک صحنه یه چیه اسیدر . بو قوتلردن
اک آشکارلی شبهه سز که عشق ایله تولومدر . الی بیل
نظزلر بیل حقیقتک لجامنه بونلرله مطاع اولور .

مه تهرلیقک بونلردن تولومک تا تیری آلتنده در .
بر چوق پیه ساری تولوم فکری ایله یازلمیشدر . اصل
مهم اولان جهت ، صنعتکارک کوزلرنده تولومک آلدینی
شکل و وظیفه در . مه تهرلیقک ایچین تولوم ، آربانی دکل در .
اوصحه یه تولومدن تولد عواقب و نتایج کتیر یور ، هلی
مناسیله بزی تولومله تهدید ایتور .

دنیا ناک هر طرفنده ، تیاتروده تولوم بر نتیجه ،
بر جزا کی کورونور . حالو که مه تهرلیقک تولومی
بر نوع الوهیت ، بر شخصیت کی کوسستورور .
بوشخصیت ده کندیخی احساس ایدیور . واقعا درین

قوتلرک ، نامرئی حیاتک بالی باشلی احساس و اخبار
واسطه سی یوقدر . یانکیز بعض فیصلیلر ، قبل الوقوع
حسار ، ودها بعض اسرار آلود شیلر تولومک
تقریبی ایا ایدرلر . بوسس سز پورویشلر ، بوفیصلیلر
مه تهرلیقک ایلمک اثرلرنی دوغورمیشدر . بونلر

آرا سنده « برنس سماله » بر جوحو غک ماچراسیدر .
تولوم قاپونک آردنده ، بر بوله ایله آیراش . . .
بوتون پیهس ، تولومک تقریبی حسن ایدن کوچوک
برنسک تورقورلندن ، اختلاجلرندن هبارتدر . چوق

قاتلرک وجودندن بی خبر ، فقط توله جگنی حسن
ایدور : اوزاقدن قورقونج آتاق سسلری کلایور ،
انسان آکلایور که اورلرده حاضر بولان برشی وار ،
فقط کورونور . اوسکوت ، او ویزیاتی انسانی
طوکدیر یور .

« اعمارلرکده موضوعی هان هان بو . بر راهب
طرفندن سوق واداره ایدلمکده اولان اعمارلر قیرده
بولونیورلر . راهب ، بر آغاج آلتنده اوطورورکن
تولور . اعمارلر طبیی کورمیورلر ، بیلدیورلر .
فقط کورونه یمن برشی ، اسرار انکیز بر موجود

اونلری تیریتور . بشلکلرینک دیرلندن کان برشی
اونلری خبردار ایدیور ، خوف و هراس ایچنده براییور .
بو خوف و هراسک آسمی یوق ، آنجیق تولوم شکنده
نجلی ایدیور . اچلرندن بری باغریور :

« یاهو ، آرامزده بر جنازه وار . . .
بو کوز بزلره خبرورن ، بیلدیرن شی ، تولومک
تا کندیسیدر .

« دعوتیز کده ، و شوخی عینی . » اچریده . . .
پیه سنده منظره دها لایح ، توله که تولوم جانلی و شخص
موضوع پک بسط . بر جوجوق درده بوغولمش ،
نفسی کتیر یورلر . نمش بولده ایکن بجمه دن اؤک

اچریسینی کورویورز . بوتون عالمه بی خبر ، برشیدن
شبهه لیمور . . . حشیتل بر سکوت حکم فرما . یکنظرده
مه تهرلیقک بو اثرله دیگرلرنی تکذیب اتمش کی
کورونور . چونکه تولوم علالت اظهار اتمش .
کندیخی احساس اتمش . عالمه سکون و حضور

ایچنده ، شبهه دن آزاده . خلق ایسه خبردار ، ولوله
ایچنده کلایور . . .

و بزی غایبه مقدر سزه کورونور . بو کیزی روحک
مادی تهلیاتی کورمیدیکز ایچین بزه اوله کلیر که
افعال و نتایج ، حسن و غله اویور و انسایت کندی
کوکاک خلانده کیدیور . حقیقتده ایسه بشر روحک
کیزی اسرارینه تبعیتدن باشقه برشی یابماز .

ایشته ذاتا مه تهرلیقک درامی بوندن عبارتدر .
بالکیز ، بو کیزی وارلرک تبلیغاتی ، احساساتی ده
شایان دقت :

مه لیزاند ، قاین برادری بهله آس ایله بر چشمه
باشنده . بینه بر چشمه باشنده - قوتوشورکن بارما .
غندن زوجنک ویردیکی یوزوک چیتار یور ، هوا به
آتوب ملوتورق اوینایور . بهله آس :

« یاهه بیکز ، اوینایکیز . . . دیور .
مه لیزاند دیکلایور ، اوینایور . . . نهایت حلقه
صوبه دوشیور . . . عینی کون ، عینی ساعت قوجایی
اورمانده بوانی شاشیر یور ، به بیکری اورکیر ، کی

آزی به آکلور ، آغاجه چارپیور ، یارالایور . . .
بهله آس ده کان فلاکندن خبردار ایدلمک ایسته .
نیور : روحی صیقایور ، سرایده قالماق ایسته یور . . .
فقط قابایی ، آرتق کچ فالیندی . . .

بو حسن قبل الوقوع بیضارنده ، اختیارلرده ،
چوجوقلرله حیوانلرده دها فضلله . ایسته مه لیزاندک
کوچوک چوجومده سبب و متصل اغلایور . . .

معنوی موجودیت ، وقوعاتی ، فلاکتی احساس
ایدیور ، لکن آکلامق قابل ذکل . ناچق ، اونک
ایچین ده وقت کچیش بولایور ، عشق کونی کلایور ،
مه لیزاند بهله آس آکلایورلر که بر برلرنی سهویور .
لرمن . . .

شیمیدی ده فلاکت کونی یا قلاشیور . کوکر .
جینلکدن قوشلر قاجیور . ایسته بر هلاکت . . .
بهله آس ک باباسی ده ، خسته دوشکنده بر آز
کندیگه کانه ، اوغانی کورویور ، صورتیه باقیور :

« وای بهله آس سن میسک ؟ باقی . . . باقی !
دقت اتمه مشدم ، چهره ک تولومی یاقین اولارلرک
چهره لری کی وقور و دوستانه . . . بوراده قالما ،
سیاحته چیق . . . دیور :

بوده فلاکتک برعلاتی . . . توفی ، خلاص قابل دکل .
مبعاد کلش : عشقداشلی بر آقسام باجمه در بر برینه
تصادف ایدیورلر ، اعتراف عشق ایدیورلر . . . واوراده
بولان غولو ، بونلری کور یور . بهله آس ی تولد بر یور ،
مه لیزانده خفیف بر جبریک ایله تویور . دوقور

بیله دیور که :
« بو کوچوک یارادان قوش بیله توناز ، بو
حالده ، اصالتاب ! کدرلتمه بیک ، سز تولد برمدیکز .
ذاتاً آرتق مزبور به یاشایامازدی . تولک اوزره بلا
سبب دوشمش ، شیمیدی ده بلا سبب تویور . . .

واقعا هیچ بر ظاهری سبب ، عشقک احاطه
ایده بیلجکی بر سبب کورویور . لکن حقیقتده
ایش شو مرکزده . مه لیزاند مقدرانه انقیاد ایتدی ؛
بهله آس ایدیا عزیمت ایتدیکندن اولک یاباجنی ایش ده
تولمکدن عبارتدی .